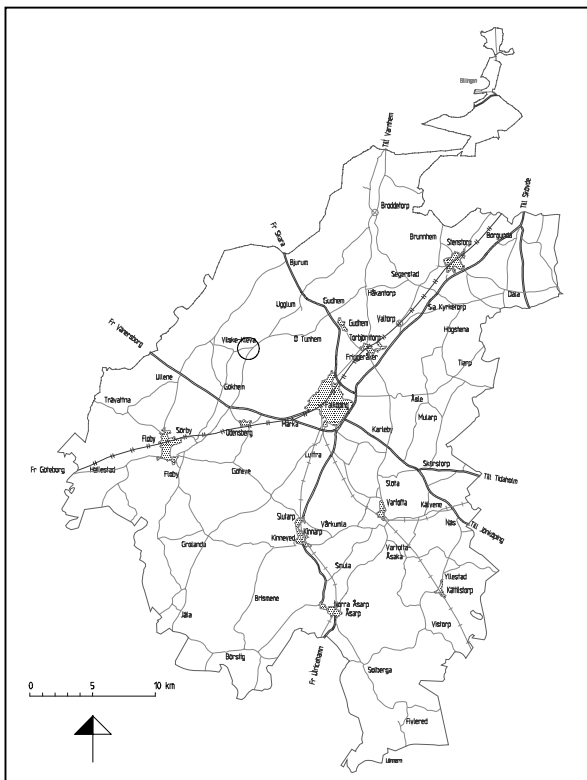

OMRÅDESBESTÄMMELSER

Vilske-Kleva

**MILJÖ- OCH STADSARKITEKT-
KONTORET 2002**
Falköpings kommun

Beslut om samråd
MBN § 254, 2002-12-05

Samråd
2003-02-06--03-25

Antaget
BN § 70, 2003-04-23

Laga kraft
2003-05-23

OB 03:032

BAKGRUND

Den kunskap som går att utläsa ur kulturlandskapet och bebyggelsemiljön är värdefull för förståelsen av gångna tiders livsvillkor, seder, skick och bruk.

I den kulturhistoriska inventeringen "Hus och miljöer på Falbygden" beskrivs kommunens kulturhistoriskt värdefulla områden och byggnader på landsbygden.

Dessa objekt ligger ofta inom sådana områden som dessutom är av stort värde från landskapsbildssynpunkt.

Enligt kommunens översiktsplan (ÖP 90) är de värdefulla kulturmiljöerna en resurs som så långt som möjligt skall bibehållas för kommande generationer.

Förändringar i markanvändning och bebyggelse bör därför ske varsamt och med stor hänsyn till de kulturhistoriska värdena.

SYFTE

All bebyggelse, oavsett ändamål, samverkar i upplevelsen av kulturmiljön och landskapet. Det är därför viktigt att även icke bygglovpliktiga åtgärder uppfyller de allmänna aktsamhetsreglerna såsom de föreskrivs i plan- och bygglagen (PBL 3:1, 3:10 och 3:12) angående t.ex. byggnaders placering, utformning, färgsättning och materialval.

BESKRIVNING

Vilske-Kleva by, ca 10 km nordväst om Falköping, ligger i den branta sluttningen till kalkstensplatån där små bäckar varit naturliga vattentäkter. Före 1850-talets laga skifte var bebyggelsen mer koncentrerad kring medeltidskyrkan på en avsats i sluttningen. Vid laga skiftet flyttades flera gårdar ut från byplatsen, men bebyggelsen är dock ännu relativt samlad. De stora nivåskillnaderna i terrängen ger byområdet en speciell karaktär med gårdar på stegvisa avsatser kring vägen (2679) som slingrar sig upp mot platån. Vägen kantas huvudsakligen av tomternas lövträd och stenmurar. Odlingmarker omväxlas med ängs- och hagmarker med lövskog, bl.a. fågelbär, i nordvästsluttningen stengårdsgårdar. Bergarter går i dagen i branterna, t ex ovanför byn i norr på Kleva Klintar, en kalkstenshed med alvarprägel. Från

byn har man en storslagen utsikt över sluttningarna i nordväst.

Bebyggelsen är uteslutande uppförd under tidsperioden 1850-1930 med tonvikt på tiden kring 1900. Tillgången på kalksten avspeglas i uthus, husgrunder, stenmurar, typiska porthällar och hallaskorstenar. I och med att några boningshus i närheten av kyrkan byggts om kraftigt på senare år blir den återstående äldre bebyggelsen extra betydelsefull för upplevelsen av den historiska kontinuiteten i området. Förutom bondgårdar finns byggnader med typiska byfunktioner; medeltida sockenkyrka, sockenmagasin, f d ålderdomshem, kyrkoherdeboställe samt f d skolhus och lärarbostad. Förutom skolhusen ligger de övriga kring kyrkan. Huvden (Kleva 7:3) har varit klockareboställe.

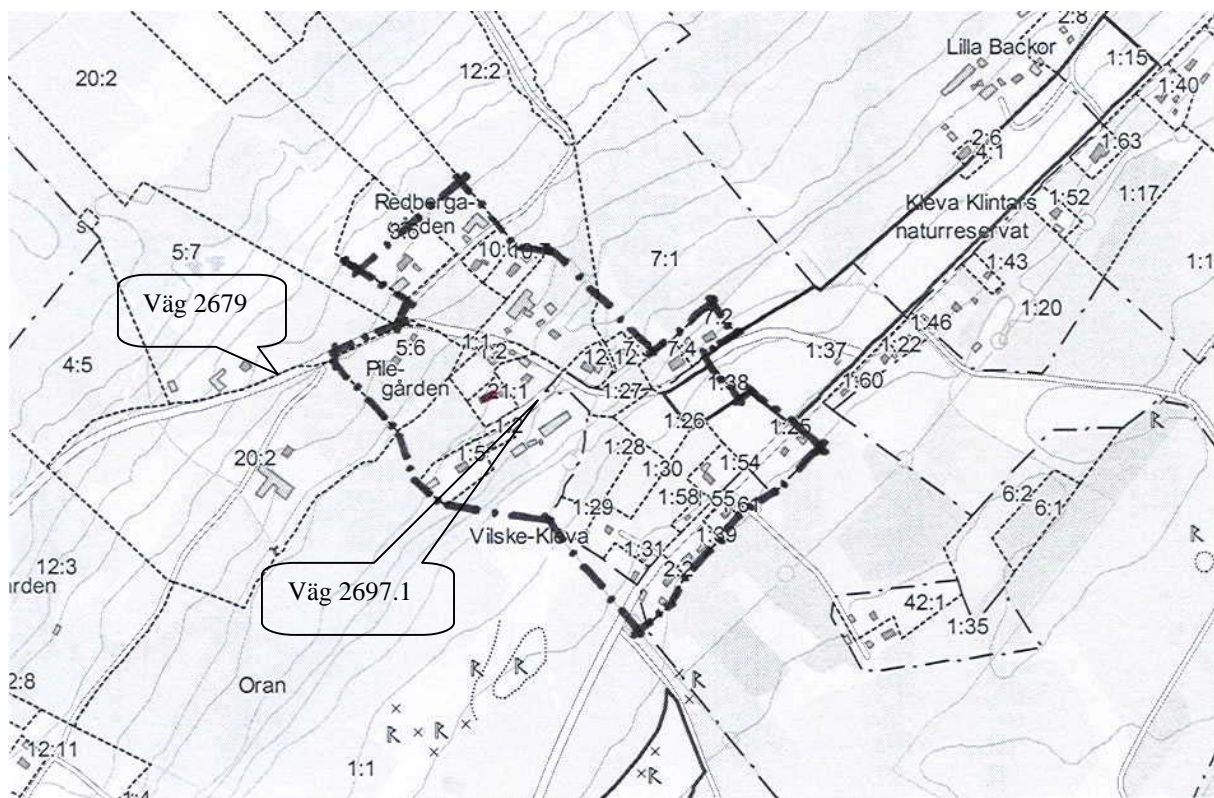
Den vitputsade kyrkan ligger omgiven av stenmurar och lövträd på en avsats i sluttningen. Östra delen av långhuset samt koret med halvrund absid är byggda av kalksten på 1100-talet. 1774 tillbyggdes västpartiet med tornet. I interiören finns rester av kalkmålningar från 1300- och 1400-talen.

I Kleva by utgör bebyggelse och omgivande kulturlandskap ett lättöverskådligt större område. Liksom Skårs och Gökhemns byar gavs Kleva högsta värde i 1975-års analys av kulturlandskapet. Parallellerna med 1600-talets ensädesby framgår bl.a. i byläget i platåsluttningen vid medeltidskyrkan och åkersystemens lokalisering i sluttningen kring bebyggelsen. Också lokaliseringen av utmarken är uppenbar, belägen dels uppe på kalkstensplatåns falor, dels på Mösseberg, dels på urbergsslätten i väster, fågator finns ännu kvar. Den forna Kleva hed (ängen) sträckte sig söderut från byn. Kleva by är en mycket viktig beståndsdel i det stora området av riksintresse för kulturminnesvården.

Kyrkan och kyrkomiljön skyddas av 4 kap. Kulturminneslagen.

Sammanfattning

- Samlad bybildning kring kyrkan. Bebyggelse med typiska byfunktioner.
- Byns läge och förhållandet till odlingslandskapet återgår till 1600-talets bybildning.

Skala 1:10000

100 200 300 m

— · — · — · — · — Gräns för områdesbestämmelser

OMRÅDESBESTÄMMELSER

Utöver den generella bygglovplikten som gäller enligt plan- och bygglagen skall nedanstående åtgärder omfattas av lovplikt.

1 § Utökad lovplikt

1 mom.

Inom på kartan markerat område utvidgas bygglovplikten till att gälla:

- uppförande av komplementbyggnader
- mindre tillbyggnader
- omfärgning av byggnad
- utbyte av fasadmaterial
- utbyte av takmaterial
- andra ändringar som avsevärt påverkar byggnadens yttre utseende (t.ex. byte av fönster: typ, storlek, spröjsning)

2 mom.

Inom på kartan markerat område krävs även bygglov för att uppföra, bygga till eller på annat sätt utvändigt ändra ekonomibyggnader för jord- och skogsbruk.

3 mom.

Inom på kartan markerat område krävs rivningslov för rivning av byggnader och andra anläggningar.

2 § Avgifter

För ansökan om bygglov som erfordras p.g.a. den utökade lovplikten skall regeln om reduktion av avgift enligt 3 § i bygglovtaxan tillämpas så att ingen avgift skall utgå.

Utför någon utan lov en åtgärd som kräver bygglov, rivningslov eller marklov skall byggnadsavgift tas ut. Byggnadsavgiften skall bestämmas till minst 500 kr. (PBL kap 10 § 4)